

کفایت اجتماعی

کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه / بیش فعال

مارگارت سیمرود-کلیکمن

ترجمه و تالیف

دکتر سعید رضایی

(عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی)

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۴

سرشناسه	: سیمرود-کلیکمن، مارگارت Semrud-Clíkeman, Margaret
عنوان و نام پدیدآور	: کفایت اجتماعی: کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه/ بیش فعال / مارگارت سیمرد-کلیکمن ؛ ترجمه و تالیف سعید رضایی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۷ ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۱۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر ترجمه بخشی از کتاب " Social competence in children " است.
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۲۹]-۱۶۷؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	: کودکان اتیسمی
موضوع	: مهارت‌های اجتماعی در کودکان
موضوع	: روابط بین اشخاص
شناسه افزوده	: رضایی، سعید، ۱۳۵۷ - مترجم
رده بندی کنگره	: RC۸۶۵۰۶/ک س ۹۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کفایت اجتماعی

کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه/ بیش فعال

مارگارت سیمرود-کلیکمن

ترجمه و تالیف: دکتر سعید رضایی

چاپ دوم ۱۳۹۴

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۱۲-۲

● تهران: خیابان انقلاب- خیابان ۱۲ فروردین- خیابان وحید نظری- پلاک ۹۹

تلفن: ۶- ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

قیمت ۸۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار مولف	۹
پیشگفتار مترجم	۱۱
فصل اول: اختلال نقص توجه / بیش فعالی	۱۳
ملاک‌های تشخیصی اختلال نقص توجه/ بیش فعال	۱۵
اختلال‌های همبود با اختلال نقص توجه/ بیش فعال	۲۰
کفایت اجتماعی کودکان با اختلال نقص توجه/ بیش فعالی	۲۲
فرایند درمان کودکان با اختلال نقص توجه/ بیش فعالی	۲۶
فرایند رشد و اختلال نقص توجه/ بیش فعالی	۲۹
دوران کودکی و پیش از مدرسه	۳۰
دوران دبستان	۳۳
دوران نوجوانی و جوانی	۳۴
ادراک خویشتن در نوجوانان و جوانان با اختلال نقص توجه/ بیش فعال	۳۶
کارکردهای اجرایی و حافظه کاری	۴۰
مداخله‌های اجتماعی	۴۶
نقش خانواده در درمان اختلال نقص توجه/ بیش فعال،	۵۴
خلاصه و جمع بندی	۵۶
فصل دوم: اختلال‌های طیف اتیسم	۵۹
اختلال رت	۶۳
اختلال از هم پاشیدگی دوران کودکی	۶۴
اختلال فراگیر رشدی تصریح نشده	۶۵
سندروم آسپرگر	۶۶
تشخیص سندروم آسپرگر	۶۸

۷۲	پایه‌های عصب شناختی سندروم اسپرگر
۷۴	کارکرد اجتماعی افراد مبتلا به سندروم اسپرگر
۷۹	دوران نوجوانی و بلوغ افراد مبتلا به سندروم اسپرگر
۸۰	اختلال اتیسم
۸۱	نقش ژنتیک در اختلال اتیسم
۸۲	مشکلات عصب تحولی در اختلال اتیسم
۸۷	نقش نظریه ذهن و کارکردهای اجرایی در اختلال اتیسم
۹۱	دلبستگی و توانایی درک اجتماعی در اختلال اتیسم
۹۱	توجه مشترک و اختلال اتیسم
۹۳	مشکلات ارتباطی اجتماعی و اختلال اتیسم
۹۵	مشکلات عاطفی هیجانی و اختلال اتیسم
۱۰۳	میزان بروز و شیوع اختلال‌های اتیسم
۱۰۶	فرایند رشد اختلال‌های طیف اتیسم
۱۰۷	مسائل و مشکلات خانواده‌های دارای کودک اتیستیک
۱۰۹	برنامه‌های مداخله‌ای و درمانی برای اختلال اتیسم
۱۱۰	رفتار درمانی مبتنی بر تحلیل کاربردی رفتار
۱۱۵	داستان‌های اجتماعی
۱۲۰	برنامه مداخله کفایت اجتماعی
۱۲۲	برنامه آموزش تفکر اجتماعی
۱۲۶	خلاصه و جمع بندی
۱۲۹	منابع

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱؛ ملاک‌های تشخیصی اختلال نقص توجه/ بیش فعال در ویراست چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی) ۱۷
- جدول ۲؛ ارتباط بین کارکرد اجرایی و کفایت اجتماعی ۴۶
- جدول ۳؛ نرخ شیوع اختلال‌های اטיسم ۱۰۵

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱: آزمون برج لندن ۹۰
- شکل ۲: توجه مشترک ۹۲

پیشگفتار مولف

کتاب حاضر درباره توانایی اجتماعی کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه / بیش فعال، اطلاعات مفیدی را برای درمانگران بالینی و متخصصان تعلیم و تربیت فراهم می‌آورد. همچنین منبع خوبی برای والدینی که درصدد یافتن پاسخی برای مشکلات اجتماعی فرزندانشان هستند. در این کتاب سعی شده، ضمن توضیح ماهیت این دو اختلال، زمینه مشکلات اجتماعی آنها نیز تبیین شوند. در کتاب حاضر، اطلاعاتی را درباره توانایی اجتماعی افراد دارای اختلال‌های مختلف در دامنه‌ای از رایجترین آنها یعنی اختلال‌های اتیسم و نقص توجه / بیش فعالی ارائه شده است. اطلاعات این کتاب مبتنی بر یافته‌های تجربی معتبر و مشاهده‌های بالینی درباره تحول توانایی اجتماعی است. در هر دو فصل کتاب متناسب با نوع اختلال، برنامه درمانی مشخصی ارائه شده است. درجایی که پشتوانه تجربی قوی برای برنامه‌های درمانی وجود دارند، اطلاعات دقیق راجع به آن در داخل متن ارائه می‌شود. اما جاهایی که برنامه‌های مداخله‌ای صرفاً از نوع بالینی بوده، ممکن است انقدر معتبر نباشد به همین خاطر کتاب حاضر از یافته‌ها و بررسی‌های بالینی با احتیاط جانب‌داری می‌کند. این نه تنها از بعد اجتماعی و هیجانی برای شناسایی چنین اختلال‌هایی مهم است بلکه از جهت شناسایی مداخله‌های مناسب و معتبر نیز مهم است.

باید قویا تاکید کنم که خانواده‌ها نقش بی‌بدلی در فرایند اجتماعی شدن فرزندانشان دارند بطوریکه بسیاری از تحقیقات نشان داده‌اند که کودکان

تعاملات اجتماعی را از والدینشان یاد می‌گیرند بنابراین بسیار لازم است که به والدین کمک شود تا یاد بگیرند که چگونه با کودکانشان که دچار مشکلات اجتماعی هستند، کمک کنند. همچنین خیلی مهم است والدینی که احتمالاً خود دچار نارسایی درک اجتماعی هستند، شناسایی شوند و نه تنها به لحاظ اجتماعی حمایت شوند بلکه مهارت‌های اجتماعی را نیز آموزش ببینند. شناسایی و آموزش والدین بایستی خیلی دقیق و حساب شده باشد بطوریکه بتواند مشکلاتشان را برطرف کنند در غیر این صورت موجب بی میلی آنها در پیگیری برنامه های حمایتی برای کودکانشان می‌شود.

تالیف این کتاب گرچه خیلی آموزنده بود و چیزهای زیادی را به من یاد داد اما دشوار هم بود از این جهت که مجبور بودم از منابع مختلف پیشینه و مطالب علمی را جمع آوری نمایم و بعد آنها را برابر سازی کنم و به صورت اطلاعات کلی ارائه نمایم امیدوارم که توانسته باشم مطالب را خوب جمع بندی کرده باشم. در اینجا میخواهم نهایت سپاس خود را از تمامی کودکانی داشته باشم که اجازه دادند در این پروژه با آنها کار کنم و شرایطی فراهم کنند که از آنها بیشتر یاد بگیرم و نیز تقدیر میکنم از دانشجویانم که همراهم بودند به من فرصت دادند تا چیزهایی را یادشان بدهم و از آنها یاد بگیرم. گرچه لیست افرادی که باید تشکر کنم طولانی است اما لازم میدانم از جنیفر واکوویاک، لوریا گلی، کیمبرلی گلاس، ماری کای کورلت و الیسون ویکیلسون به خاطر تلاش های خستگی ناپذیرشان در کار کردن با کودکان با نیازهای ویژه، صمیمانه قدردانی نمایم.

مارگارت سیمرود-کلیکمن

پیشگفتار مترجم

اختلال اتیسم و اختلال نقص توجه/ بیش فعال جزء اختلال های عاطفی- رفتاری است و اغلب مبتلایان در مهارت های ارتباطی و رفتاری بویژه در ارتباطات و رفتارهای اجتماعی مشکلات جدی دارند. کتاب حاضر کتابی بسیار مفید و کاربردی برای بهبود مشکلات ارتباطی و اجتماعی کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه/ بیش فعال است. مشکلات ارتباطی و اجتماعی بارز ترین علائم تشخیص اختلال اتیسم و جدی ترین مشکلات کودکان با اختلال اتیسم است و کودکان بیش فعال نیز از این نظر وضعیت بهتری نسبت به اتیسم ندارند هرچند نقص اجتماعی جزء معیارهای تشخیصی اختلال نقص توجه/ بیش فعال نیست. با توجه به اینکه اصلی ترین و جدی ترین مشکلات کودکان اتیستیک و بیش فعال، نقص اجتماعی و ناتوانی در ایجاد و حفظ ارتباطات در دنیای اجتماعی است و اغلب برنامه ها و روش های درمانی در این حوزه عموماً محدود به رفع مشکلات ایدایی بوده و کمتر به مهارت ها و کفایت اجتماعی آنها پرداخته و همچنین با توجه به تازگی موضوع و محتوای کتاب و نیاز مبرم کودکان، والدین و معلمان برای کمک به کودکان با اختلال اتیسم و نقص توجه / بیش فعال جهت بهبود مهارت های ارتباطی، اجتماعی و افزایش اشتیاق آنها به تعاملات اجتماعی و ... ترجمه این کتاب ضروری یافتم.

در این کتاب روش ها و راهنمایی های ارزنده برای کودکان، خانواده ها و معلمان کودکان با اختلال های اتیسم و نقص توجه/ بیش فعال ارائه شده که مطمئناً به کارگیری آنها تأثیری سازنده بر مشکلات اجتماعی این کودکان خواهد گذاشت. این کتاب به طور تفصیلی در دو فصل جداگانه تالیف شده است

فصل اول؛ منحصرآ مربوط به اختلال‌های طیف اتیسم است و فصل دوم مربوط به اختلال نقص توجه/ بیش فعال می باشد. امیدوارم مطالعه این اثر برای علاقه مندان مفید بوده باشد.

سعید رضایی

تهران: مرداد ۱۳۹۳

